

Oglasi, pripisani itd. Nakladu i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd. šalju se napušticom ili poloznicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 247-249. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Stigom rastu namo stvari, u noslogu svo polkvari“. Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nepodpisani ne tiskaju a nefrankirani ne primaju. Predplata za poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake na godinu ili K 5- odn. K 2-50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utičuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h, zastali 20 h, koli u Puli, tati izvan orte.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. prije J. Krapotić i dr. (Via Giulija br. 1), kamom neka se naslovljuju sva pisma i predplata.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Maholija. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krapotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, il. kaz).

Odbori narodnih društava.

Motto: Manja riječi, više čina. Pa će opet biti sretna. Ljepa naša domovina

Na glavnim skupštinama raznih naših dobrovoljnih, gospodarskih i kulturnih društva kod biranja odbora, pazi se najviše, da se u odbor biraju takove osobe, koje uživaju što veći ugled pred narodom, a ne pazi se dosta na to, da li će biti te ugledne osobe i sposobne za dotični odbornički rad i da li će imati dosta pozrtvovnosti oko napredka odnosnoga društva. Takovo biranje u odbor, prispodobio bi se djecom, kad se igraju vojnika, pa biraju za generala onoga, koji uživa među njima najveći ugled t. j. koji je ljepše obučen. Takovi odbori biraju se na krivom temelju, koji mnogo puta prouzroči da razna naša društva nazaduju mjesto da napreduju. Pa kako bi i moglo biti drugačije? Nekeo ugledne osobe misle, da baš one moraju biti u odboru, samo za to, jer su to „oni“, jer ta „časi“ mora pripadati samo njima, samo da mogu pred narodom kazati „eto to smo mi“, a za dužnosti što ih imaju kao odbornici, to njim je deseta briga. Naći će se već koja „dobra“ duša, koja će za „njih“ raditi.

Koliko se puta dogodi, da predsjednik jednog ili drugog društva mora opravljati i tajničke i blagajničke poslove. Opet tajnik mora obavljati predsjedničke i blagajničke poslove itd.

Biti badava na čelu jednoga društva, gdje mora predsjednik obavljati poslove za sve odbornike, zapuštati radi onih odbornika svoje zvanične poslove, prosi i moljkat jednoga i drugoga, potrpit će možda ovaj jednu godinu, ali kod prve buduće glavne skupštine, odreći će se odborničtva i tako društvo gubi jednoga radinoga odbornika, radi onih drugih „uglednih“ odbornika. A kako će ti „ugledni“ odbornici opravdati svoj nerad pred skupštinom i narodom? Vrlo lakoh odgovor.

PODLISTAK.

Skok po Dalmaciji g. 1901.

Iz privatnog pisma.

(Nastavak).

U bivšoj crkvi sv. Donata sve prepuno starinskih spomenici.

U Splitu stara župna crkva — bolje kapela veliča se sa korom punim rezbacijama od 11. vjeka; posvud umjetne rezbarije, čarobne klesarije. Pod kapelom katakombe, jošte nješto neotvorenih kripti; nu dobro bi bilo i ove pregledati.

U Dukljanovoj bogomolji ostanci kćeri kralja Bele IV. Sav grad prepun ogromnih radnja cara Dukljana. Porta aurea na sjeveru; argentea na jugu; aenea na iztoku, a ferrea na zapadu; a u nutrinji stari grad Split i Kakva bila to palača! Sad se novi Split diže izvan staroga grada.

Solin, sat od Splita, to živo čudoviše! Rimsko, grčko i starokršćansko groblje; legio cristiana. Nebrojanih tude sarkofaga;

Najprije će se ispričavati i desno i lijevo, a onda će budi kojom prigodom izpuknuti „krasnu“ govoricu hvaleć i Petra i Pavla, a najviše u srcu sebe i tako će liepo začepiti svim usta, a oni će i nadalje uživati odborničku „čast“.

Ovakvi su vam odbornici u svakom društvu prave lutke, koje mirno spavaju, ne obazirući se ni lijevo ni desno, kojih nije briga ni malo, da li društvo nazaduje ili napreduje, i zauzimalju na taj način mjesto drugim poztvovnim ljudem, koji bi se spavajuće lutke zamjenili radom, trudom i marljivošću.

Dolje dakle sa svakim takvim odbornikom, dolje sa tim „lutkama“, pa bile one obučene makar u srebru i zlatu. Dolje sa onim odbornicima, koji ustima propovijedaju narodu sreću i neznam što, a ruke drže gospodski i žepu!

Interpelacije zast. Spinčića u carevinskom vieću.

Upit zastupnika Spinčića i drugova na njegovu preuzvišenost gospodina ministra bogoštovja i nastave.

Boli Hrvata na Voloskom obzirom na uzgoj njihove djece u njihovom materinskom jeziku poznate su već davno, a to također iz upita prvo potpisanoga i drugova od 7. 3. 1901.

Od tada promjenili su se dotični odnosaji u toliko, da je družba sv. Cirila i Metoda također na Voloskom ustanovila pučku školu, i da su c. k. škole oblasti provizorno namjestile podučitelja za podučavanje hrvatske djece.

Pošto je provizorno popunjenje bud kojega učiteljskoga mjesta uvijek spojemo sa zlimi posljednicama, i pošto se kod takvih slučajeva občinam uzimlje pravo sudjelovanja kod popunjavanja učiteljskih mjesta;

Pošto je grad Volosko sjelo općinskih i kotarskih oblasti i sastavni dio svjetovnoga lječilišta Opatija i pošto tamošnjiji Hrvati plaćaju prilično mnogo poreza i

svakojakih prireza te pošto bi prema tomu taj grad za hrvatsku školsku djecu, koje ima preko stotinu, morao imati na svaki natiin jednoga učitelja barem drugoga plaćavnoga reda, to se uslobodjuju potpisani postaviti na njegovu preuzvišenost gospodina ministra bogoštovja i nastave ovaj upit:

Je li Vaša preuzvišenost voljna narediti shodno, da se školski odnosaji na Voloskom poboljšaju u smjeru sadržanom u zakonu, da se naime tamo za hrvatsku djecu ustanovi učiteljsko mjesto barem II. reda i stalno popuni, i da se možda ustanovi i popuni još jedno drugo učiteljsko mjesto?

Beč, 2. 10. 1906.

Upit zastupnika Spinčića i drugova na njegovu preuzvišenost gospodina ministra financija.

Nedavno je c. k. financijska oblast dala postaviti na vratima c. k. odjela financijske straže u Motovunu u Istri novu tablu sa njemačkim i talijanskim napisom.

Pošto sudbeni i porezni kotar motovunski ima po posljednjem brojenju 23 Njemca, 1200 Talijana i preko 7000 Hrvata, ubrojiv medju nje i 1600 Slovenaca; u istinu 70%, Hrvata a 30%, Talijana;

Pošto postavljenje njemačko-talijanskoga napisa na c. k. austrijskom uredu u kotaru, kao što je Motovun, znaci ne samo uvredu, nego i izazov tamošnjih Hrvata;

i pošto je hrvatski jezik u Istri zemaljski jezik, jezik većine pučanstva zemlje, dozvoljavaju si potpisani postaviti na ministra financija sljedeći upit:

Je li Vaša preuzvišenost voljna odrediti shodno, da se na tabli c. k. odjela financijske straže u Motovunu postavi hrvatski napis, i da se u buduće ne bude vrdjalo i izazivalo Hrvate preziranjem njihovoga jezika sa strane c. k. financijskih oblasti u Primorju?

Beč, 2. 10. 1906.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 14. oktobra 1906.

Rad odbora sa izbornu reformu

U odboru za izbornu preinaku usredotočuje se već više vremena djelovanje carevinskoga vieća, pošto gospodska kuća nit ne zasjeda, a zastupnička tek kakav presni predlog razpravi.

Odbor za izbornu preinaku razpravljao je u sjednici 9. t. m. o razdiobi kotara za Moravsku. Razdioba je napravljena sporazumom izmed Mladoteča i Njemaca, i tako prihvaćena. Proti toj razdiobi govorio je zast. Choc. On zahtjeva kod te prilike da se ponovno razpravi broj mandata i razdioba kotara ne samo za Moravsku nego i za Češku, Sleziju i Dolnju Austriju. U svih tih krunovinah krivo se je učinilo Čehom, treba odnosne krivice popraviti. Odbor nije njegovih rieči u obzir uzeo.

Dne 10. i 11. listopada razpravljalo se je o razdiobi kotara u Českoj. Misli se je da su se Česi i Njemci već prije sporazumili. Kad tamo, to ti Njemca sa pretjeranimi i bezrazložnim zahtjevima. I sam ministar nutarnjih posala, i sam Njemac, morao se je izreći proti tim zahtjevom.

U istoj sjednici postavio je dr. Tavčar predlog da se obnovi razpravu o razdiobi kotara u Koruskoj, i stvarni predlog da se iz tako zvanoga slovenskoga kotara, jednoga kao takvoga u Koruskoj izluče mjesta Zgornje Borovlje, Podljubelj i Guštanj. Ta su mjesta više manje njemačka i socijalno demokratska, pak predlog dra. Tavčara ide za tim, da se bar taj kotar osjigura za Slovence u Koruskoj. Taj predlog je pak Tavčar uztegnuo. Sjednica je zaključena na predlog Njemca Pergelta, onoga istoga, koji je postavio one pretjerane i bezrazložne predloge.

Netom prošloga ljedna bilo je vrucne samo u izbornom odboru, nego i izobito, van odbora, između stranaka, i između ministra predsjednika i pojedinih

Rimski napisi, njekeji i grčki. Jedan rimski glasi: Hoc monumentum haeredes non sequentur.

Vidi se porta caesarea, ogromni tempao, kazalište, amphiteatar.

Tusculum, kuća koju podigao od samih starina ravnatelj izkopina, neumorni, prezlaslužni Monsignor Franjo Biličić. Sav Solin vjekovječni spomenik tog marljivog ustalca! Zanago, sve te tudaj očara.

Odtale prema Trogiru; sedam Kaštela, sedam krasnih sela; svako starinski utvrdami okruženo. I grad Trogir na liepom položaju uz more. Dragane, ovdje opet na pretek starina, prava hrvatska riznica!

Kruna svemu, stara župna crkva svet. Lovrenca. Stasita divna kapija, prepuna umjetnih klesarija, pa sve od jednog komada! Krasni krstionik, u njem sv. Jerolim sa špiljom. U crkvi grob sv. Ivana Orsinija, koji se istaknuo pri obsadi Mongola. Biskup čudotvorac; tude njegovi moždani i ruka. Odkle ga izkopali, tamo nastao ženac. U riznici plašt Bele IV., mitra i staro crkveno odiclo 300 godina

stare. Izpod propovjedalnice grob Mladena Subića od 1348. Nadpis »Croatorum clipeus«. Liturgičko odiclo crvenog baršuna, izvezeno sve u zlatu; srijedovječna kukuljica izvezena biserom, od Bele IV. Radnja kano da je od nješto mjeseci! Gotički kriptik (jasli, kopanj, načve) od bjelokosti; dva stara liturgička rukopisa na pergamentu; gotički pečat.

Po Neretvi — 5 do 10 m. dubokoj — od ušća brzim parobrodom za 1 1/2 sata do Metkovića. Tude visoki čunjasti brieg, na njem »Marin vienc«. Izpod vrška za nekoliko metara naokolo briega, bijeli kamen u širini kakvih 2 m., sve ostalo nad i pod njim zeleno. Ima u njem množina žabá pokrovača; tamošnjiji nejeđu ih, al kad bi umjeli nje variti, tad bi tek okusili kakva to slastica. Neznali mi kazati odlike ime Marin vienc.

Prieko Neretve železni most na tri svoda, 156 m. dug. Prelazi se u Mostar železni-com. Prvi razred tamo i natrag for. 2-58, do 2 sata puta.

Za brže i lasnije razgledati grad, uzeh kočiju. Izvezem se u okolicu, na vrjelo

Ručobolje, pa na Bunu i njeno vrjelo, na Blagaj pod Stjepan-gradom.

Turski česti bazari; ubijene bule. O podne dolazile radnice iz duharne, sve u narodnom odiclu. Pred menom pristale u razpred, ruke unakrst, te dubokim se poklonom oprostile. Rimski most nad Neretvom, samo jedan, jedincati podugi svod! kakva to umjetna radoja u ono doba!, pa i danas posve ciao, neoštećen, na prolaz otvoren.

O podne na glavnoj džamiji Muzejin (glasnik) kujiša (navješćuje). To mili tenor, to pravi bariton! Svojim čistim, zvonkim glasom, moge bi vienc sabirati »alla scala di Milano«. Njegova zavijanja »crescendo« i »decreasing« nebi si mogao prisvojiti, da ga na mjesecce slušam. Sve birano, izmašito i posve neobično!

Jutrom »Saba«; večerom »Aksam«, a dva sata prije noći »Ikindija«. U velikoj džamiji moli »Imam«; u dostojni, vrijedni starac, sav u čistoj, bijeloj čosići; podugoj sivoj bradi; veliki svećenik. Dostojno ga pozdravih, a on, priklupi ruke na prsih, te mi se duboko naklonio. (Slied.)

stranaka. Pečelo se je naime odlučno govoriti o tom, da li bi se mogli izborni kotari mienjati sa jednostavnim većinom ili sa dvie trećinskom većinom. Njemi zadovoljni usljed krivica počinjenih Slavenom u izbornoj preosnovi, htjeli bi da se to po mogućnosti ovekoveči, da se može mienjati samo u slučaju da su za to dvie trećine zastupnika. Slaveni pa bi htjeli, da o tom može odlučiti također prosta nadpolovična većina zastupnika, da se to lakše može čim prije odstraniti krivica. Vlada bez batom i nakovalom želi da se ustanovi, da moraju kotari kako su, ostati netaknuti za neko vrijeme, za 18 ili bar 12 godina. Nit Njemci nit Česi nisu s tim zadovoljni. Njemci ministri groze se ostavkom. Češe pozivaju razna zastupstva da ne smiju popustiti.

Medju tim se je u sjednici izbornoga odbora od petka, obdržavano posle kućne, prihvatilo razdiobu kakvih 70 pretežno českih kotara u Českoj.

Zastupnička kuća.

Prošli petak je zastupnička kuća opet obdržavala svoju sjednicu. Ministar financija obrazložio je po vladi podnešeni proračun za godinu 1907. — Razpravljalo se je o prešnosti predloga zastupnika Herzoga i drugova. On hoće da sazna što je sa zak. osnovom Dolnoaustrijskoga sabora u smislu da se proglašuje njemački jezik kao jedini naukovni jezik u pučkih i građanskih školah u Dolnoj Austriji. Kod te razprave govorio je također ministar bogostovlja i nastave Marchet, iztaknuv da je i českí jezik u Dol. Austriji zemajjski. Prešnost je zabacena.

Politički pregled.

U Puli, dne 17. oktobra 1906.

Austro-Ugarska

Odbor za izbornu reformu dovršio je u petak razpravu o razdiobi izbornih kotara za Česku prema prvobitnom predlogu tako, da će Česi dobiti 75 a Njemci 55 kotara.

Situacija se u carevinskom vieću nije promienila. Vladi nije uspjelo pronaći kompromis, koji bi i Češe i Njemce u pitanju većine od dviju trećina za osiguranje kotara zadovoljavao. Glasa se doduše, da je vlada veteras stavila objema stranaka novi kompromisni predlog, ali se ne zna, da li će biti prihvaćen. Prema vladinom predlogu imao bi se narodnostni posjed kotara osigurati sa dvije trećine za 3 parlamentarne periode, a onda bi se imao urediti jednostavnim većinom na temelju najnovijeg popisa pučanstva. U parlamentarnim krugovima, osobito kod slavenskih zastupnika — prosudjuje se situacija vrlo ozbiljno, ali ima nade, da će budućih dana još doći do sporazuma. Srbija.

Dne 14. o. m. sastala se je skupština u sjednicu, u kojoj je izabrana sa 78 proti 36 glasova podpredsjednikom starog radikala Acu Stanojevića. Nu pošto se je ovaj iz zdravstvenih razloga zahvalio, izabran je pri ponovnom izboru predsjednikom gimnazijalni ravnatelj iz Zajčara Gika Popović (stari radikal).

Srbska vlada predala je jučer poslaniku drs. Vitiću odgovor na zadnju notu Austro-Ugarske. Istodobno je jedan prepis tog odgovora predan austro-ugarskom poslaniku u Biogradu barunu Czikannu. Odgovor se drži za sada strogo tajnim.

Nu dvoru se sada izradjuje osnova kućnoga reda za obitelj Karagorgjevića. Pristupilo se je ovom poslu za to, jer nisu uredjeni odnosi pojedinih članova, pa se tako ne zna koja su im prava, a koje dužnosti. Po novom redu će to biti sve točno uredjeno, pa će i brat kraljev biti priznat kao član vladajuće kuće.

Rusija

Poluslužbeni list „Rosija“ bavi se u zadnjem svom broju na ugodnom mjestu odnosima između vlade i pojedinih stra-

naka, te otvoreno izjavljuje, da vlada ne će promieniti svoje držanje pod uplivom jedne ili druge stranke.

Sv. sinod naredio je, da se u svim crkvama države imaju služiti dne 30. o. m. svečana blagodarenja povodom godišnjice poznatog carskog proglaš. — Senat dne 22. o. m. razpravljati o pitanju, da li civilni činovnici imaju pravo pripadati političkim društvima.

Kongres ustavno-demokratske stranke u Helsingforsu prihvatio je „nakou dugotrajne i žestoke debate s 84 proti 44 glasa rezoluciju središnjeg stranačkog odbora, kojom se pasivni odpor ožičuje za sada nemogućim. Rezolucija manjine, kojom se u obće pasivni odpor preporuča, zabačen je s 88 proti 53 glasa. Pobiedili su dakle u kongresu umjereni elementi „kadetske“ stranke pod vodstvom Miljukova, te je većina delegata osudila nastojanje radikalne grupe, koja je htjela da se po to što po to provede poznati vaborški proglaš.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Rovinjska porota. Dne 15. t. m. pod predsjedanjem samog predsjednika rovinjskog okružnog sudista g. Frana Dukić, otvorilo se je zimsko zasjedanje porote, razpravom radi čedomorstva proti Krti i Josiju, supruzi Blašković iz sela Tončić u Buzečini.

Kao suci prisustvuju razpravi savj. Harabaglia i Sbisa, zapisničar je prišl. Nežić. Tužbu zastupa dr. odvj. Vidulich, a branitelji su dr. Bartoli i dr. Depiera. Razpravu drži se proti svakom pravu i zakonu samo u talijanskom jeziku i to pomoću tumača, pošto tuženici i svi svjedoci govore hrvatski.

Pošto je radi moralnih razloga, za vrijeme pročitanja tužbe i preslušanja optuženika isključena bila javnost, nije nam poznato, da li je tuženicima bila prevedena, samo talijanski napisana tužba, no pošto nam je poznato da je predsjednik g. Dukić vrlo objektivni i nepristran i da se strogo drži zakona, koga se na žalost ne drže mnogi drugi u Istri kad se radi o našim ljudima, ne dvojimo ni najmanje i stalni smo da nije prekršio zakon na stetu optuženika.

Iza preslušanja svjedoka i vjestaka i pročitanja raznih opisa i upita postavljenih porotnicima, preuzeo je riječ tužitelj dr. odvjetnik Vidulich i u jednostavnom svom govoru — držanom naravski samo u talijanskom jeziku — nastojao je uvjeriti porotnike o krivini optuženika. Iza toga govorili su branitelji, bez da bi se itko sjetio bio (!!) da ih optuženici ma upravo ništa ne razume i da im po zdravom razumu i zakonu pripada pravo donati što je koji — osobito tužitelj — njima govorio, pače mu i odgovoriti. — Najprostiji fakin, koji je ovamo privandao iz Kalabrije ima više prava i više obzira na razpravama nego naš čovjek, jer obzirom na njemu jedino poznati jezik, drži se razprava talijanski i on sve razumije što se o njemu na toj razpravi govori, na sve može da odgovori, naš čovjek, podanik Austrije, stanovnik Istre, u kojoj živi 7/8 Hrvata i Slovenaca, mora da sluša bez razumjeti i mora da čeka osudu bez progovoriti riječi, da pobije navode tužitelja. I to se zove ravnopravnost! Dr. odvjetnik Vidulich, istina, rekao je optuženicima na koncu razprave, kad je opet primio riječ, da je pitao od porotnika potvrdu glavnih njima postavljenih upita, ali što je on u svom jednostavnom govoru tumačio porotnicima i što je sve kazao na teret tuženicima, toga on nije preveo niti raztumačio nesretnicima, i oni će možda kroz čitav svoj život držati, da kad bi bili znali što je on rekao i mogli mu odgovoriti, bi se bili obudva spasili.

Nije li to moguće gosp. dr. odvjetniče? Metnite pak ruku na prsa pa recite po duši, čini li vam se pravo, da optuženik, o kojemu se glavi radi, ne smije znati što vi u svojim dugim govorima razlažete porotnicima, braneć mu istodobno tim da se posluži svojim pravom, što mu ga osjeđurava § 255. k. p.? Što biste vi rekli, da se s vama tako postupa? Videant consules! — U 7 1/2 sati u večer hje proglašena presuda, kojom se Josipa Blaškovića rješava od optužbe, a Katu Blašković odsudjuje na 4 godine teške tamnice radi čina o kojem obtažnica.

Iz Kanfanara.

Elto nas opet. Dne 16. srpnja bila je za učenike svečana služba božja, a iza nje pjevala se u školi carevka, najprije hrvatski, a onda talijanski. Dva tri dana trajalo je upisivanje. Bože mili kakvog li ređa!

Tajnik agituje na jednom, a učitelj D. na drugom kraju Kanfanara. Da, učitelj, kažem. Nije niti on više onakav kao i prije, već se je sprijateljio sa gosp. tajnikom, jer je valjda mislio, da neć. otići iz Kanfanara, ali Bogu hvala ovih dana odlazi, budući, da je jučer došao drugi učitelj. Ali uza sve njihovo agitovanje, nisu dobili više djece za izdajničku školu. Nu moramo ipak reći, da se je gosp. tajnik poslužio svim sredstvima, samo, da odnarađi što više djece. Jednoj se je siročadi zaprijetio, da će im uskratiti potporu, ne budu li dali djecu u izdajničku školu. Mi pitamo gosp. tajnika, dali on daje onu potporu iz svoga džepa, a ne mi Kanfanarci? Ili plaća on nas, a ne mi njega? Briga njega!

Nu ima mnogo toga, čine su strašili djecu i roditelje. Tako nadje on neki dan kuma, čije je djete išlo na silu u hrvatsku školu, u tračci, pa ga zapita: „Cumpare la vol fumar?“ „Se la paga!“ „Ma no la ze de p.rola.“ „E cosa go de mazzar mio fio se nol vol andar in vostra scola?“

Imamo i drugih slučajeva, kako je g. tajnik nastojao, da neidu djeca u hrvatsku školu! Ovih dana usli smo u trag novom njegovom lukavstvu. Naime, poslao je pozivnice za djecu samo po mjestu, gdje znade, da ide više djece u talijansku školu, a po selima: Marićima, Morožinama i Burčićima ništa, jer znade da iz imenovanih sela idu gotovo svi u hrvatsku školu.

Kad ga je gosp. nadzornik upitao, zašto nije poslao pozivnice po imenovanim selima, ispričao mu se je, da nisu imali istisaka. Tako ima u selima nekoliko djece, koja su svršila 12 godina, a nisu pohađjala školu, jer nisu im poslali pozivnice.

Kad nisu više znali što bi radili, optužili su g. nadzorniku gospodjicu učiteljicu, jer da tobože ona agitira, a mi očitno tvrdimo da ona ne agitira. Gosp. tajnik se je znao dapače zaprijetiti, da će, ako mi agitiramo za našu školu, svu djecu koja dolaze iz zminjske občine u školu Kanfanarsku, poslati kući. G. tajnik bi i to učinio, da bi on san zapoviedao! Ali neka znade da ima oblasti i viših od njega!

Za ovaj put dosta. Kad bude trebalo, ćemo se javiti, samo bismo zanutili naše dične rodoljube, da ne puštaju ovako propadati naš tužni narod, te da bi jedanput stali na put svim tim opaćinama i da bi kod nas stogod učinili za dobrobit naroda!

Lošinjski kotar.

Iz Cresa.

Čitateljima je „N. S.“ poznato, da naša zaslusna „Družba“ gradi u Cresu školu. Naravno, da to nije ugodna stvar za naše protivnike, ali što da učine, kad je najbolje pametno „precat“.

Nu svakako bi prevelo dobi biti, kad bi, što bi za njih najpametnije bilo, šutili, ali kamora neće toga, pa valja manevrirati. Da li će biti srećne ruke, pokazat će budućnost, a mi zabilježimo na rovas, prvi manevar njihov proti budućoj Družbinj školi.

Ove se je godine, kako obično, otvorila počna škola, da obavija kod naših prilika poznatu svoju svrhu. (A capo Luigia Moratto, ce ne? Op. ur.) Ipak se je ove godine nešto neobična čulo u toj školi.

Sjor diligente najavi djeći samo jednog razreda (buon principio! O. p.), da će moći, koga je volja, učiti i „la lingua slava“. Novost, koju se ne smije preći tim više, što je ona puna zapletaja.

Ponsjprije logika bi zdrava misljenja zahtjevala, da se taj proglaš učini na svu djecu, kolik muško, toli žensku, al da, to bi već velika stvar bila, a najgore protivna njihovim nakanama. Da su oni svoj djeci to razglasili, javilo bi ih se stalno dvie tri stotine, a što sada? Tko da ih uči, kad za to creska škola nema nijedne usposobljene sile, kakve li opet stramote, da se to trpi u Cresu, gradu Kalabrije? kako bi to bilo u suglasju sa izjavama Don Magnifica, koji je imao obraza reći ljudima, koji su baš tu stvar lantske godine zahtjevali ne adesso, ne mai? Ma come giavolo — ta stvar mora da ima drugog pomena, pa ga i ima. Čujmo!

Glavna svrha svemu ovome pokušaju svakako je, da vladi pokažu, kako su svi zahtjevi za hrvatsku školu u Cresu neosnovani. Dobro su promislili: pitajmo djecu u jednom razredu, ko bi voljan bio učiti hrvatski, dajmo im rok od dva dana, te smo stalni, da ih se više od dvadeset neće javiti. Sve će nam ovo dobro doći, al dobi Bože! Van već jednom sa riješenjem naše molbe za hrvatsku školu, van već jednom s izlazom komisije, koja je još 27. jenara 1905. bila u tu svrhu u Cresu, pa premda smo se protiv te komisije dosta tužili i opet velimo, hoćemo da znamo rezultat naših molba.

Mislimo ipak, da imamo pravo i mi, da nas se ne vuče za nos, te da se računna na našu miročnu. Čekajte vi, koji vedrite i oblačite još malo, pa će doskora biti očito, da smo i mi ovdje kao i po svuda u Istri, ljudi druge vrsti na koje se treba obazirati, jer to kamorila hoće.

Čekamo znatizeljno odgovor na upit našeg dičnog zast. Spiničića u pogledu hrvatske škole u Cresu, da vidimo, kako nas vlada tetosi.

Tetosi? A što Vi na to gosp. namješništveni savjetniče?

Krčki kotar:

Krčko parobrodarsko društvo u Silu. (Na odgovor.) Vulecienjeni gospodine urednici! U poslednjem broju pita njeko iz otoka Krka zašto društvo ne drži glavne skupštine, premda se radi već godinu i pol. Na ovaj upit, odgovara se ovim, da uzrok, zašto se ne drži glavna skupština jest, što se očekuje subvencija od ministarstva, koja je društvu stalno obećana i koju za kratko očekujemo, jer dobilo se sigurna viest, da je ministarstvo naložilo c. kr. pomorskoj oblasti u Trstu, da isto odmah pošalje sve spise, kojima smo tražili subvenciju a koji se nalaze kod c. k. ravnateljstva pošte, jer je, veli se u tom spisu, krčko parobrodarsko društvo dovoljno subvencija, pa odnosni spisi potrebni su, da se može pozivom na iste stvar rješiti. Čim je predsjedništvo dobilo ovaj ugodni glas, poslalo je na c. k. pomorsku oblast ovaj brojav: u ime krčkoga parobrodarskoga društva molli se čim skorije rješene spisa odoosećih se na subvenciju*. Osim toga obratilo se molbom na gosp. Matka Mandića nar. zastupnika, da bi on pošao do pomorske oblasti i pospješio rješene.

Moli se dakle ovim gospodu članove, da kada su imali utstrpljenja godinu i pol, neka se uzstrpe još to malo, pa će im biti zadovoljeno.

Krčko parobrodarsko društvo. U SILU, 15. listopada 1906.

Predsjednik: Trinajstić.

Vrbnik u mjesecu oktobru.

Nadao sam se, da će tko drugi odgovoriti na dopis odavle tiskan u „N. S.“ dne 13. septembra, u kojem se govori o zabavi šitaonice „Frankopan“, te se napada na g. župnika kao da on nije dao dvoranu „Vitezio doma“ za istu zabavu.

Jeftino česko perje

za krevete

5 kg. novo čihano K 9'60, bolja K 12'—
biele pabuļjice čihane „18" „24" —
kao saig biele pahu-
ljice čihane „30" „36" —
razašilje se franko pouzećem.
Zamjenjuje se i prima natrag uz naknadu
tovar. troška.

Benedikt Sachsel, Lobes, br. 259
pošta PILSEN, Česka.

OLOVKE

u korist dražbe sv. Ćirila i Metoda
dobivaju se u
tiskari Laginja i drug. u Puli
prije (J. Krmpotić i dr.)
uz cianu od 2 do 10 para.

Blagostanju obitelji
ima biti namjenjena
briga naših kućanica!

**Kathreiner-Kneippova
sladna kava**

Ugodna je i tečna pu načinu Kathreinerove priprede, popijuje zdravlje, jestina je, te pruža sigurne uslove neprocjenive prednosti u kućanstvu!

Neka se kod kupovanja izričito naglašava ime Kathreiner i neka se zahtjeva zamotnica s crnim i sa zaštitnim znakom župnika Kneippa.

**Soboslikar
Vladimir Vojska**

u PULI, Via Sergia, 59.
preporuča se p. n. občinstvu u
Puli i okolici za soboslikarske
i ličarske radnje.
Izradba je ukusna, moderna,
trajna i brza, a cijene umjerene.

— SVOJ K SVOME —

JEDINA HRVATSKA TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Častim se preporučiti p. n. občinstvu, poštovanom svećenstvu, crkvama,
bratovštinama svoju krasno uređenu

TVORNICU VOŠTANIH SVIJEĆA.

Kod mene se dobivaju izvrstne, a od mnogih priznate u svim veličinama
svijeće od pravog pčelinjeg voska kao i finog crkv. tamjana.
Prodajem dobra i svježa — po zdravlje — korisna meda Klj. po K 1-20.
— Kupujem uz dobru cijenu u svira količicama žutog voska. —

Svaku i najmanju naručbu p. n. mušter-ja obavljam najspretnije,
kao i uz najpovoljnije uvjete.

S veleštovanjem

Vladimir Kulić,
Šibenik (Dahnacija), glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Odvjetnik Dr. I. ZUCCON

premjestio se je dne 15. oktobra 1906.
sa svojom kancelarijom u novu kuću
(Narodni Dom) u Viale Carrara.

Oglas.

Br. 49

Daje se na obće znanje, da će se u sriedu dne 31. oktobra 1906. obdržavati javna ustmena dražba radi davanja u zakup izradjenja djelova ceste vodeće od Fontane prama Svi Sveti, u občinskom uredu u Buzetu od 10—12 sati prije podne.

Svaki dio sastoji se od 200 m. a. 18 dielova od 380 m. duljine.

Izključna ukupna cijena iznasa 51061 K i 60 helera.

Posebne izključne cijene pojedinih 13 dielova, kao nacrti, troškovnici i dražbeni uvjeti mogu se uvidjeti za vrijeme uredovnih sati u obće. uredu u Buzetu.

Svaki dražbovatelj imade prije položiti u ime vadiuma 5%, od izključne cijene pojedinih dielova, koga dostalac na 10%, od ukupne svote u ime jamčevine odmah nadoplatiti imade.

Costovna uprava
BUZET, 11. oktobra 1906.

Predsjednik:
Žigante v. r.

— OGLAS. —

Daje se u zakup ili uz povoljne uvjete
prostovoljno prodaje se

„Gostiona Puharić“

u Matuljih k. br. 109.

Ista je sagradjena prije godinu dana u modernome švicarskome slogu na vrlo zgodnome položaju uz državnu cestu, koja vodi iz Rijeke preko Učke u Istru sa krasnim vidikom na cijeli „Kvarner“ i njegove otoke, te na krasnu romantičnu okolicu.

Ima sprijeda vrt zasadjem divljim kestrenom, ubavne kugljane, kugljiste, straga terasu i naravnu hrastovu šumicu.

Do postaje Matulje-Opatija ima samo 3 časaka.

Vlastnik napušta ovdje obrt, pošto ima jednako poduzeće u Voloskom, a ne dopisuje na dvije strane uz malobrojnu i mladu obitelj.

Anton Puharić,
Matulje 109

Dvostraki elektro-magnetički KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.
Telefon br. 45—22.

Jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod slaga, reume, astme (težkog disanja), neopavanja, zujenja u uhu, nesavršljje, glavobolje (migrane) kucanja srca, zubobolje, mozgovne slabosti, stedeni ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokrenja, postelje, rujanosti, nesvjestice, nagluhoći, dehtanja na tjele, influence skopčane na bolesnu djetanja, bilidila (malokrvnosti), želučanih grčeva, bortečasti, lachlana, punokrvnosti, želučanih grčeva, hemo-ohondria, želučanih grčeva, hemoohondria, kao i kod svobće slabosti itd. služi kao neopadljivo sredstvo, pošto elektro-magnetička struja cijelim čovječnim tjelel djeluje, čime se rečene bolesti u najkraćem vremenu izliče.

Poznato je, da liečnici kod navedenih bolesti višekratno elektriziruju tjelel upotrebljuju, ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i povremeno kroz tjelel prolazi, dočim naprotiv tomu struja elektro-magnetičnog križa ili zvjezde R. B. br. 86967, kako je jur rečeno, umjerenim načinom neprekidno na tjelel djeluje, što svakako bržem izlječenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti izličene su sa mojim strojem posve! Uz izličenih sa mojim strojem R. B. broj 86967 izražene zahvale kao i od obilježnih slojeva izdane svjedоче i priznanice iz svojih strana sviđ pohranjene su u mojoj pisarnici, gdje se stoji sva koma u svako doba na uvid. **GDJE NUKDAN LIEM NME POMOBAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ,** jer je to sigurno sredstvo proti gore navedenim bolestima, a onaj bolestnik, koji po mojem stroju nebi bio izličen najduže u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upoznajmo seobito p. n. občinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji je poradi svoga nenspeha zabranjen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostraki elektro-magnetički križ ili zvjezda R. B. br. 86967 esobito se hvati i uživa vnanrednu dopadnost poradi svoje izvrstne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 4 K. Rabiti ga mogu samo djeca i jako slabe gospođe.

VELIKI STROJ STOJI 6 K. Rabi se kod ostarijih 20 godiš. kroničnih bolestih.

Doplivanje i narutbe obavljaju se i u Hrvat-skom jeziku. Ponećem ili ako se novac uapred pošalje, razaslije glavna prodavacna za tu i inozemstvo:

ALBERT MÖLLER,
Budimpešta, V., Vadasz-ulica 43/A.
Kalman ulica ugao.

J. KOPAC

**Odlikovana
svijećarna na paru**

Gorica - ulica Sv. Antona

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom starešinstvu, p. n. slavnom občinstvu svijeće iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po K 5.— Za prijesnot jamčim s K 2000. Svijeće za pogrebe, za božićna drva, vošteni svitci i med najfinije vrsti uz veoma niske cijene.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrčnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te disto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog otkaza, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz, uz otkaz od 3 dana.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdane osim jultija i augusta od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Cifro S. Stefano br. 9, prizemno desno, gdje se dobivaju publicke informacije.

Ravnateljstvo.

ŽELUDČANE KAPLJICE

sa zaštitnim znakom sv. Marka.

500 godina je stara ljekarna u kojoj se po liečnički istraženom receptu želudčane kapljice priredjuju. — Ove želudčane kapljice, koje su priredjene po od jednog liečnika dobljenom receptu, dokazuju svoju izvrstnost za saćuvanje zdravlja, jer je bolost živaca, blidoća, nesna, migrain, glavobolja, čini uvijek zla probava i zato nastajuća slabokrvnost. Iste djeluju izvrstno kod nahladjenog želudca, slabosti želudca, zle probave te s tim u savezu zatvorenosti i bortečnosti.

Izvadak iz raznih meni dobrovoljno poslanih zahvalnih pisama:
Sa Vašim želudčanim kapljicama sam posveima zadovoljan, pošto 3 njima moju čerku od mnogogoljnije blidoće izličeih. Molim Vas pošaljite mi za K 6.— još 2 tuceta istih.
Hinko Kubricht, mjestni sudac u Radenburgu.

Vase želudčane kapljice, čudnovato ponuđoste mojoj ženi proti želučanoj boli. Posaljite mi ponovno 12 boćica. Josip Schneider, kućevlastnik u Beču, Wiednerhauptstrasse.

Želučane kapljice dostavljaju se sa bezplatnim zamotom i kao slobodna pošiljka ako se unapred pošalje iznos ili pouzećem u cijenu:
— 1 tuce K 4.—, tri tuceta K 11.—, 5 tuceta K 17.—

Razašilje samo
„Gradska ljekarna“ u Zagrebu — Markov trg, 29
blizu crkve sv. Marka.